

Ludmila Neubauerová

Výživa psa začíná, pomíneme-li prenatalní vývoj, ihned po jeho narození. Zdravá a životaschopná štěňata se snaží sát již několik minut po porodu. Zhruba prvních 20 dní je jejich výživa pouze starostí matky, ale chovatel může samozřejmě ovlivnit délku a kvalitu laktace správnou výživou matky. Také zdárný vývoj plodů je na výživě feny závislý.

Po narození štěňat se v horším případě může stát, že fena má mléka málo nebo vůbec žádné. Pak záleží na uvážení a možnostech chovatele, zda je vhodnější použít náhradní matku-kojnou, nebo se uchýlit k příkrmování či úplné umělé výživě štěňat.

Umělá výživa štěňat

V případě úplné umělé výživy je v současné době na trhu dostatečné množství náhradního mateřského mléka pro štěňata, je ale vhodné srovnat parametry základních hodnot a vybírat podle toho, jak se blíží složení psího mléka. Je nutné si uvědomit, že fena produkuje mléko, které má obsah bílkovin 7 – 12 %, obsah tuků je 8 – 10 % a laktózy, oproti kravskému mléku, jen 3 – 3,7 %. Proto doma připravená náhražka z kravského mléka může způsobit více škody než užitku.

Kolem třetího týdne je vhodné začít s příkrmováním štěňat. V tomto věku přijímají daleko lépe libové syrové, velmi jemně mleté maso, než třeba mléčné kaše. Nejvhodnější jsou mletá kuřecí prsa, případně libové hovězí maso. Pokud chovatel krmí výhradně průmyslově vyráběnými krmivy, opět trh nabízí širokou škálu mléčných kaší, paštik a konzerv vhodných pro štěňata.

Přikrmování štěňat

Od 4. týdne věku, kdy mají štěňata již prořezaný mléčný chrup, je vhodné ulehčit matce tím, že dvě až tři krmné dávky jsou již podávány chovatelem. V tomto věku je nutné v případě krmení přirozenými krmivy navýkat štěňata na pestrou krmnou dávku. Tu tvoří opět maso syrové a vařené, vejce, mohou být podávány konzervy pro štěňata a mléko. V tomto období je vhodnější použít mléčné směsi určené pro štěňata. Později, kolem 6. týdne věku štěňat, lze již bez obtíží zkrmovat i mléko kravské. Jako přílohy mohou být podávány vařené těstoviny nebo rýže, případně pečivo a chléb, ale je nutné si uvědomit, že pes je masožravec a nejméně 70 % krmné dávky by měly tvořit bílkoviny živočišného původu. Pokud chovatel krmí ve svém chovu průmyslově vyráběným krmivem, začíná v tomto období štěňata navýkat na příjem extrudovaných krmiv určených pro toto věkové období a pro konkrétní velikost plemene psa.

V době odstavu musí být štěňata již zcela navyklá na pravidelný příjem krmné dávky, i když v případě, že jsou ještě u matky, mívají tendenci sát. Jedná se ale spíše o projev sociální vazby než krmení, protože málokterá fena má v období 8 – 9 týdnů věku štěňat ještě mléko a navíc je pro ní kojení již velmi nepříjemné.

Krmení štěňat po odstavu

I když chovatel extrudovaná nebo konzervovaná krmiva nezkrmuje, je vhodné seznámit štěňata i s tímto krmivem, aby v případě, že by zájemce o štěně chtěl krmit jiným krmivem než chovatel, nemělo štěně s příjmem tohoto krmiva problémy. Změna prostředí je pro štěně velmi stresující, obvykle špatně přijímá i to krmivo, na které bylo zvyklé. Je proto vhodné vybavit štěně na několik prvních dnů mimo původní smečku krmivem „domácím“.

Od druhého měsíce je vhodné krmit štěně 4 – 5x denně, ve většině případů není nutná restrikce krmné dávky, protože štěně velmi intenzivně roste a u většiny plemen má i velký výdej energie. Některá plemena mají své specifické nároky, a proto je dobré se o zvoleném plemeni dobře informovat a respektovat jeho požadavky.

Výběr krmiva a četnost krmení

V případě průmyslových krmiv je vhodné se orientovat na kvalitní značky a z těch vybírat podle věkové kategorie a velikosti zvířete. V případě záživacích problémů je vždy nutné konzultovat toto s veterinárním lékařem, který rozhodne o případné speciální dietě.

Mezi 3. – 4. měsícem věku psa lze již předkládat krmivo 3x denně a od 6. měsíce u většiny plemen postačuje krmení 2x denně. Velikost krmné dávky se řídí především kondicí a rychlostí růstu zvířete. Je ale nutné si uvědomit, že konverze živin může být i v rámci jednoho plemene různá, takže i pro sourozence z jednoho vrhu může být velikost krmné dávky rozdílná. Stejně tak ovlivňuje kondici zdravotní stav, pracovní zatížení a také vrozená chuť či nechuť k přijímání krmiva. Toto se většinou s věkem může změnit, ale jsou psi, kteří jsou nadměrně žraví a naopak jedinci, které je v podstatě nutné celý jejich život do žrádla nutit.

Od jednoho roku lze již krmit většinu plemen pouze 1x denně, ale u velkých a obřích plemen se s ohledem na možnost torze žaludku doporučuje krmnou dávku rozdělit alespoň na dvě části. Dvojí krmení je rovněž většinou chovatelů doporučováno v případě krmení extrudovanými krmivy.

Požadavky na krmnou dávku

Krmná dávka je obvykle podávána ve večerních hodinách, především proto, aby měl pes po krmení klid, ale doba krmení může být i jiná, především s ohledem na pracovní využití psa.

Pes, jako šelma, je hladem motivován k aktivitě vyhledávání potravy a toho je většinou využíváno při výcviku, takže krmná dávka (nebo její část) může sloužit zároveň jako motivace a následně odměna například při stopařském výcviku.

Krmná dávka by měla zcela pokrýt energetické a růstové potřeby zvířete, takže je nutné ji během života zvířete přizpůsobovat momentálnímu stavu psa. Jiné nároky na krmení má březí fena, sportovní pes a pes chovaný pouze jako společník. Stejně tak jsou různé potřeby u štěněte, mladého psa a psího seniora. Průmyslově vyráběná krmiva jsou těmito kategoriím přizpůsobená a krmivo přirozené si musí majitel psa buď sám, nebo po poradě s veterinářem upravit. V žádném případě by neměl být pes obézní nebo vyhublý. Oboje svědčí buď o chybě v krmení nebo o zdravotní poruše.

Krmivo by v každém případě mělo být podávané čerstvé (zkyslé nebo zaplesnivělé krmivo téměř vždy způsobí zdravotní problém), v přiměřené teplotě. Zvlášť u venku chovaných psů je nutné v zimě podávat krmivo teplé a nezkrmené zbytky odstranit, aby je pes později nepožíral zmrzlé. Ponechaný zbytek krmiva stejně svědčí buď o nadměrné velikosti krmné dávky nebo o zdravotním problému. Pouze u vysokobřezích fen se může jednat o pocit nasycenosti (zvlášť při vyšším počtu plodů), a tak je lepší jim krmnou dávku rozdělit na několik dílů.

Jaké krmivo zvolit?

Při rozhodování, jakým krmivem psa krmit, je nutné zohlednit zejména původní návyk zvířete, ať už od chovatele nebo od předešlého majitele, a změnu druhu krmiva dobře uvážit. Zejména u dospělých zvířat mohou radikální změny působit velké problémy, počínaje nechutí psa k příjmu neznámého krmiva a konče dlouhodobými problémy se zažívacím traktem. V každém případě musí být přechod na nový druh krmiva postupný a pomalý. Nejlépe se osvědčuje postupné přidávání nového krmiva do původní krmné dávky tak, že je postupně původní krmivo nahrazováno novým.

Stejně tak je vhodné připravit psa na delší pobyt mimo domov, například při dovolené nebo déle trvající soutěži apod.

Krmení psů v zájmových chovech

Napsal uživatel Petra Kovářová

Pátek, 05 Březen 2010 23:37 - Aktualizováno Sobota, 06 Březen 2010 16:42

Dalším aspektem při volbě krmiva je jeho skladovatelnost a manipulace. Průmyslově vyráběná krmiva jsou balená a upravená tak, že jejich skladování nevyžaduje žádné zvláštní podmínky. Je samozřejmě nutné zabránit jejich znečištění hlodavci, zaplísnění a kontaminaci hmyzem nebo nebezpečnými látkami. Samotná manipulace s krmivem je velmi snadná, velikost krmné dávky je orientačně doporučena výrobcem. Extrudovaná krmiva jsou podávána buď v původním suchém stavu nebo se zalévají vodou či masovým vývarem. Navlhčené krmivo je nutné rychle zkrmit, protože zejména v letním období podléhá snadno zkáze.

Přirozená masová krmiva vyžadují větší péči při uskladnění. Maso je nutné skladovat zmražené a před samotným krmením je nutné krmivo opět rozmrazit a ohřát na přijatelnou teplotu, což zvláště ve větších chovech v zimním období je rozhodně náročnější než manipulace s granulemi. Oproti extrudovaným krmivům však zajišťují zvířatům větší pestrost krmné dávky a masová krmiva bývají psy obvykle lépe přijímána.

Proto výběr druhu krmiva by měl být jak chovateli tak i majiteli pečlivě uváženo, protože obě varianty mají své výhody i nevýhody.

Ing.Ludmila Neubauerová

zgilanu@seznam.cz